

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/106569,Babel-Klub-studencki-zagraza-bezpieczenstwu-i-porzadkowi-publicznemu.html>

Budynek przy ulicy Nowogrodzkiej 5 w Warszawie, w którym (na I piętrze) mieścił się klub studencki „Babel” – widok współczesny (fot. Paweł Tomasiak)

ARTYKUŁ

„Babel”. Klub studencki „zagraża bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu”

OKRES HISTORYCZNY

(1956-1970) Od Października do Grudnia

Autor: PAWEŁ TOMASIK 15.04.2024

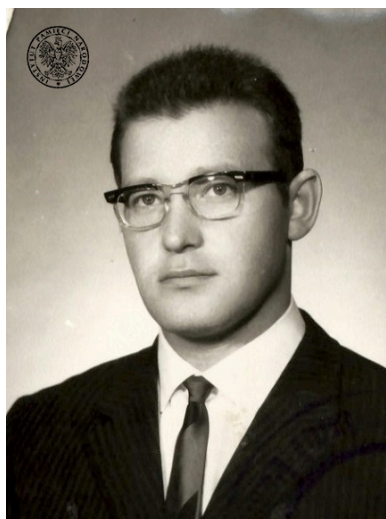
Klub studencki przy oddziale warszawskim TSKŻ rozpoczął działalność w styczniu 1966 r. Od maja 1966r. funkcjonował pod nazwą „Babel”. Najpopularniejszymi formami działalności klubu „Babel” były wieczorki

taneczne oraz odczyty i spotkania z interesującymi ludźmi. Został on rozwiązany w następstwie wydarzeń Marca 1968 r.

13 kwietnia 1968 r., na skutek polecenia Urzędu Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy przekazanego Zarządowi Głównemu Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce, rozwiązano działający przy oddziale warszawskim towarzystwa klub studencki „Babel”. W uzasadnieniu tej decyzji urząd podał, że działalność klubu jest niezgodna z prawem o stowarzyszeniach, gdyż

„zagroza bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu i wykracza tym samym przeciw ustalonemu dla Towarzystwa zakresowi i sposobom działania”.

Decyzja ta była następstwem, podjętej przez propagandę w związku z wydarzeniami Marca'68, próby dyskredytacji klubu. W świetle ówczesnych publikacji prasowych miał on być syjonistyczną ekspozyturą i miejscem spotkań organizatorów wiecu na Uniwersytecie Warszawskim 8 marca 1968 r. oraz sprawców zajść na ulicach Warszawy. Agitacyjny zapał, buńczuczna retoryka, kłamstwa i manipulacje, które cechowały te publikacje zastąpiły fakty i uczyniły z nazwy klubu jeden z rekwizytów marcowej propagandy.

Ernest Lederman -
przewodniczący prezydium
zarządu klubu „Babel” od
początku 1966 r. do lutego 1968
r. (fot. z zasobu AIPN)

Wiesław Łuszczyna „Fred”
(obecnie Fred Luvall) - członek
prezydium zarządu klubu
„Babel”, wraz z Andrzejem
Mikułką kierował klubem od
lutego do kwietnia 1968 r. (fot. z
zasobu AIPN)

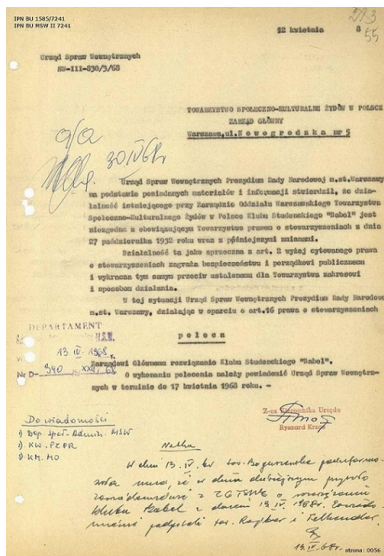

Ludwik Kahane „Piszczyk” grał
na perkusji w zespole Babel
Combo i klubowym zespole
bigbitowym (fot. z zasobu AIPN)

Potańcówki i Rakowski

Klub studencki przy oddziale warszawskim TSKŻ rozpoczął działalność w styczniu 1966 r. Od maja 1966r. funkcjonował pod nazwą „Babel”. Czasem występował pod nazwą Klub studentów i młodej inteligencji „Babel”. Nie istniało pojęcie członka klubu, ponieważ nie organizowano formalnych zapisów. Nie było też legitymacji klubowych. Klub był dostępny dla każdego, kto miał legitymację TSKŻ lub legitymację studencką. Kontrolę wchodzących prowadzono przede wszystkim podczas wieczorków tanecznych. Na spotkania z interesującymi ludźmi mógł wejść każdy. Działalnością klubu interesowała się Służba Bezpieczeństwa.

Najpopularniejszymi formami działalności klubu „Babel” były wieczorki taneczne oraz odczyty i spotkania z interesującymi ludźmi. Podczas imprez tanecznych bawiono się przy muzyce odtwarzanej z magnetofonu bądź granej przez klubowy zespół bigbitowy. Najczęściej występował na nich drugi zespół klubowy – *Babel Combo*. Zabawy gromadzące co sobotę ponad 120 osób stały się znakiem firmowym klubu i na długo pozostały w pamięci ich uczestników.

Pismo Urzędu Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy z dnia 12 kwietnia 1968 r. do Zarządu Głównego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce polecające rozwiązanie klubu studenckiego „Babel” (z zasobu AIPN)

W odczytach i spotkaniach z interesującymi ludźmi brało udział od 50 do 150 osób. Gośćmi klubu byli pisarze i poeci, aktorzy, naukowcy, dziennikarze. Dużym zainteresowaniem cieszyło się spotkanie z wybitną lekkoatletką Ireną Kirszenstein oraz dziennikarzem sportowym Bohdanem Tomaszewskim, a także odczyt dr. Mikołaja Kozakiewicza pt. „Amor, Eros, Sex”. Część z tych spotkań była poświęcona problematyce żydowskiej.

Najgłośniejszym wydarzeniem w historii klubu „Babel” było spotkanie 7 czerwca 1967 r. z redaktorem naczelnym tygodnika „Polityka” Mieczysławem F. Rakowskim. Wzięło w nim udział około 200 osób. Prelekcja Rakowskiego była poświęcona współczesnym problemom ruchu komunistycznego, ale w związku z wybuchem 5 czerwca tego roku wojny izraelsko-arabskiej dyskusja, w której głos zabrało kilkanaście osób, dotyczyła głównie wydarzeń na Bliskim Wschodzie. Liczne głosy, które padły podczas tego spotkania, popierające Izrael i potępiające politykę państw socjalistycznych wobec tego konfliktu, zostały później wykorzystane przez władze do politycznych i propagandowych ataków na klub.

Oprócz wieczorków tanecznych, odczytów i spotkań z interesującymi ludźmi w klubie uczono języka jidysz, prowadzono wykłady z historii Żydów, działał teatrzyk małych form, sekcja filmowa, sekcja poetycka, klub przyjaciół teatru oraz kierowany przez Józefa Sobelmana i Natana Tenenbauma kabaret studencki. W przedsięwzięciach tych uczestniczyło od kilku do kilkunastu osób. Popularną formą działalności klubowej były turnieje brydżowe.

Budynek przy ulicy Nowogrodzkiej 5 w Warszawie, w którym (na I piętrze) mieścił się klub studencki „Babel” - widok współczesny (fot. Paweł Tomasik)

**Budynek przy ulicy
Nowogrodzkiej 5 w Warszawie, w
którym (na I piętrze) mieścił się
klub studencki „Babel” - widok
współczesny (fot. Paweł Tomasiak)**

*** * ***

Po wydarzeniach Marca 1968 r. większość osób działających w klubie i uczestniczących w organizowanych w nim imprezach emigrowała z Polski.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ